

„Lytagra“ užtikrintai didina tempą.

Viena iš didžiausių žemės ūkio technikos bei paslaugų tiekėja „Lytagros“ įmonių grupė, 2010 metais Lietuvos biudžetą papildžiusi 65,5 mln. litų, užėmė 10 – tą vietą savaitraščio „Veidas“ projekte „Vertingiausios įmonės Lietuvos valstybei ir gyventojams“, o 2011 metais biudžetą papildė 80,6 mln. litų. AB „Lytagra“ 2011 metais įteiktas UAB „Creditinfo Lietuva“ aukštą mokumo reitingą turinčios įmonės sertifikatas. Tokį įvertinimą gavo tik 6 proc. Lietuvos įmonių. Nuoširdžiai bendradarbiaudama su žemdirbiais, „Lytagra“ įveikė sunkmečio išbandymus, dėl kurių tik nežymiai buvo sumažėjusi prekių ir paslaugų apyvarta. 2010 m. ji vis didėjančiu pagreičiu ėmė augti ir net viršijo geriausiais laikomų 2008 m. apyvartos rodiklius. Ypač sėkmingi praėjusieji metai, kuriais pirmą kartą „Lytagros“ istorijoje apyvarta perkopė pusės milijardo ribą ir sudarė 563,2 mln. Lt, ir, lyginant su 2010 metais, išaugo 26 proc.

Apie tai, kas lėmė tokį spartų atsigavimą po sunkmečio laikotarpio, dalijasi mintimis „Lytagros“ įmonių grupės komercijos direktorius Ugnius Stančiauskas.

Sunkmečiu, kai daugelis įmonių balansavo ant išlikimo ribos, „Lytagra“ nemažai lėšų investavo į prekybos ir paslaugų plėtrą. Kokios prielaidos skatino tokiai rizikai?

Bet kokių atveju žmonėms reikia maisto produktų. Todėl žemės ūkio gamyba niekada negali sustoti. Paklausa žemės ūkio produktams vis didėja. Jeigu kalbėti globaliniu mastu, tai pasaulio gyventojų skaičius jau perkopė 7 milijardus. Sunkmečiu žemdirbiai pasirodė atspariausi negandoms. Sumažėjo metalų ir statybinių medžiagų prekyba. Toks sumažėjimas žemdirbiškajame sektoriuje buvo labai nežymus. Įmonių grupės vadovybei pasisekė sutelkti darbuotojus darniam darbui. Vadovai panaudojo per buvusias krizes sukauptą patirtį, ėmėsi ryžtingų veiksnių ir sušvelnino sunkmečio negandas. Jas amortizuoti padėjo išsaugotas AB SEB ir DNB bankų pasitikėjimas ir jų finansavimas. Nuostolingai dirbome tik apie pusantrų metų. O štai jau 2010 m. žemės ūkio sektorius pradėjo atsigauti. Pajutome didesnę poreikį žemės ūkio mašinų – traktorių, kombainų. Labai suaktyvėjo pieno sektorius. Daug kas investavo į fermų modernizavimą, net robotizavimą.

Antri metai apyvarta vėl didėja, todėl jau 2010 m. investicijoms panaudojome 18 mln. Lt. Panaudojant šias lėšas, buvo išplėsti prekybos plotai Anykščiuose, pastatytas naujas modernus prekybos centras Klaipėdoje, investuota į serviso tarnybą.

„Lytagros“ įmonių grupės valdybos nutarimu 2011 metais investicijoms įmonių plėtrai buvo skirta 20 mln. Lt. Šios lėšos buvo panaudotos dviejų sandėlių praplėtimui Kaune, detaliųjų planų Kretingos ir Marijampolės prekybos centrų rengimui, mobilių serviso tarnybų plėtrai, logistikai, naujų informacinių technologijų diegimui. Dalis numatytų investicijų buvo skirta Latvijos įmonės AS „Agroapgade“ įsigijimui prekybos ir serviso veiklai vystyti.

„Lytagros“ padalinių – filialų ir antrinių įmonių tinklas apraizgė visą Lietuvą. Ar dar matote tolimesnę perspektyvą galimybių plėtrai?

Mes nesikoncentruojame į vieną kurį nors tašką. Mūsų tikslas – būti kuo arčiau žemdirbio. Mums vienodai svarbūs visi – tiek stambūs ir vidutiniai, tiek smulkūs ūkininkai. Ir smulkieji žemdirbiai, atvykę į bet kurį mūsų prekybos ir paslaugų tašką, ras sau būtinų reikmenų. Šiuo metu Lietuvoje yra 17 „Lytagros“ filialų ir 7 antrinės įmonės. Visuose padaliniuose stengiamasi sudaryti kuo geresnes sąlygas žemdirbių patogumui.

AB „Lytagra“ apyvartos dalį užima metalai, jų gaminiai, statybinės ir apdailos medžiagos. Kokia padėtis šiame sektoriuje?

Praėjusiais metais pradėjo atsigauti pramonės įmonės, vėl suaktyvėjo statybinės organizacijos. Išaugo poreikis metalams, jų konstrukcijoms, metalų gaminiams. Vykdomoms statyboms aprūpinti padidėjo statybinių medžiagų poreikis. Lankstesnė tapo NMA politika suteikiant Europos Sąjungos paramą. Todėl šiame sektoriuje jautėsi pagyvėjimas. Šiais metais prasideda stogų azbestinio šiferio keitimo kaimo vietovėse programa, remiama Europos Sąjungos. Jai skirta 60 mln. Lt. „Lytagroje“ galima pasirinkti įvairios, visus reikalavimus atitinkančios stogo dangos. Be to, „Lytagroje“ įsigyjama stogo danga komplektuojama su visais priedais, lietaus vandens nuvedimo sistema. Padedame parengti paraišką paramai gauti.

Kiek lėšų šiemet skirsite investicijoms ir kam jos bus panaudotos?

Šiais metais plėtrai numatoma skirti 25,5 mln. Lt. Investicijos bus skirtos žmogiškiesiems ištekliams, serviso tarnybos stiprinimui, logistikai. Pradėta Šiaulių prekybos centro ir serviso statybą, numatoma pradėti Kretingos ir Marijampolės prekybos centrų projektavimo darbus. Bus prapliačiamos centrinės serviso patalpos Kaune, plečiami prekybiniai plotai Jurbarke.

Kaip žinoma, „Lytagra“ žemės ūkio technika prekiauja ir jau serviso paslaugas teikia ir Latvijos ūkininkams.

Latvijos rinka nebuvo naujiena. Ir anksčiau Latvijos žemdirbiai buvo dažni svečiai „Lytagroje“. Vakarų Europos gamintojai gerai vertina Lietuvos įmones ir joms siūloma plėsti savas rinkas kaimyninėse šalyse. Ir „Lytagra“, gavusi tokį pasiūlymą, praėjusių metų viduryje pradėjo savo veiklą Latvijoje. Per 2011 metus eksportuota prekių už 46 mln. litų, tame skaičiuje į Latviją - už 37,6 mln. Lt. Plečiantis apyvartai Latvijoje, didėja atsarginių dalių ir įvairių prekių kiekiai centriniuose „Lytagros“ sandėliuose. Plečiama ir stiprinama serviso tarnyba. Visi šie pokyčiai teigiamai veiks ir Lietuvos žemdirbius aprūpinant atsarginėmis dalimis, medžiagomis ir teikiant serviso paslaugas.

Ko gero ir serviso paslaugų plėtrai skiriamos nemažos investicijos?

„Lytagroje“ servisui skiriamas išskirtinis dėmesys. Šiuo metu serviso tarnybos savarankiškai dirba Kaune, Vilniuje, Šiauliuose, Panevėžyje, Šakiuose, Plungėje, Alytuje, Rokiškyje ir Rygoje. Paslaugas teikia net 23 mobilios brigados. Kiekviena jų aprūpinta specialiu transportu su diagnostikos įranga bei reikalingiausiais įrankiais nesudėtingam remontui atlikti pas ūkininką. Iki pavasario darbų pradės dirbti dar penkios tokios mobilios brigados.

Kuo dabar užsiima serviso tarnybos, kai baigti lauko darbai?

Mūsų serviso tarnyboje apie penktadalis specialistų su aukštuoju inžineriniu išsilavinimu. Žemesnės grandies specialistai – mechanikai taip pat diplomuoti. Be to, jie kasmet stažuojasi gamyklose, kurių mašinomis mes prekiaujame. Serviso specialistai ir vadybininkai ne tik pajėgūs nustatyti bei pašalinti gedimus, bet ir patarti ūkininkui, kokias technologijas pasirinkti ir kaip jas diegti.

Serviso dirbtuvėse šiuo metu vyksta įtemptas darbas – ruošiama pavasariui žemdirbių technika. Priimami užsakymai, sudaromi technikos parengimo-remonto grafikai pirmajam šių metų ketvirčiui. Dabar pats laikas ruošti techniką šių metų derliui. Mes patys atsivežame iš ūkininkų remontuotiną techniką. Už remonto paslaugas taikome nuolaidas, teikiame garantijas. Ir ši paslauga kasmet darosi vis populiareesnė, serviso meistrai nestokoja darbo.

Ar naudinga „Lytagros“ įmonių grupės sudėtyje esanti Lytagros žemės ūkio bendrovė?

„Lytagros“ žemės ūkio bendrovė tapo pavyzdine ne tik Kauno rajone, bet ir respublikoje. Įdiegtos naujausios žemės ūkio produktų gamybos technologijos, naudojama pažangiausia žemės ūkio technika ir dirbantys kvalifikuoti specialistai įgalino pasiekti aukštą, nenusileidžiantį Vakarų Europos įmonėms darbo našumą. Sukaupta darbo patirtimi noriai dalinamasi su gausių įvairių renginių, seminarų dalyviais – žemdirbiais. „Lytagros“ žemės ūkio bendrovė lankoma ir žemdirbių delegacijų iš užsienio.

Bendrovė gamybą vysto 3200 ha plote, turi 3,2 tūkst. galvijų, iš jų 1150 melžiamos karvės. 2011 metais pagamino produkcijos už 18,6 mln. litų. Dalis 2011 metų derliaus kviečių ir rapsų dar nerealizuota ir laikomi ūkio saugyklose. Kiekvienais metais daug investuojama į naujas technologijas ir naujausią žemės ūkio techniką. Čia, dalyvaujant žemės ūkio specialistams, mokslininkams, išbandomos įvežamos mašinos.

Įvežamų žemės ūkio mašinų tinkamumo ir patikimumo išbandymas bendrovėje tiesiogiai prisideda populiarinant šią techniką žemdirbių tarpe.

Kokie, Jūsų nuomone, „Lytagros“ darbuotojų ir klientų-žemdirbių santykiai?

Mums patiems sunku spręsti, kaip žemdirbiai vertina mūsų darbą. Noriu pabrėžti, kad žemdirbys „Lytagroje“ laikomas partneriu. Todėl tarpusavio santykiai grindžiami partnerystės principu. Žemdirbį pirmiausia vertiname kaip darbdavį. Džiugu, kad partnerių skaičius kasmet gausėja. O su tuo tiesiogiai susijęs ir „Lytagros“ darbuotojų skaičiaus augimas. Šiuo metu „Lytagroje“ dirba 705 darbuotojai. Partneriškas požiūris į žemdirbį prisidėjo prie įmonės apyvartos išaugimo. Svarbią vietą užima glaudus bendradarbiavimas su Aleksandro Stulginskio universiteto mokslininkais, kitų mokymo įstaigų darbuotojais. Mes jaučiame, kad klientai mumis pasitiki. Ūkininkai supranta, kad „Lytagrai“ stambieji, vidutinieji ir smulkieji žemdirbiai – visi reikalingi, kiekvienas vertinamas ir gerbiamas. Matydami sunkesnę ūkininko padėtį, mes niekada jo neatstumiamo, bet stengiamės padėti.

Kuo pasireiškia Jūsų pagalba ūkininkams?

Mes žinome žemdirbių finansinius srautus ir stengiamės prie jų prisitaikyti. Dažni atvejai, kai supirkėjai laiku neatsiskaito su žemdirbiais už išaugintą produkciją, kartais vėluoja tiesioginės išmokos ne taip greitai grįžta paramos dalis arba atsitinka stichinės nelaimės, o ūkininkas dar neatsiskaitęs už įsigytą techniką. Bet mes ne ta kompanija, kuri nepadėtų ūkininkui. Galbūt jis už mėnesio kito galės su mumis atsiskaityti. Mes ne tik palaukiame, bet ir suteikiame trumpalaikes paskolas. „Lytagra“ niekada netaiko griežtų priemonių skolininkams.

Šiais metais jau kaip ir nebelikę ES paramos lėšų žemės ūkio technikai įsigyti. Ar dėl to nesumažės pardavimai?

Šis sunkmetis akivaizdžiai parodė, kad žemės ūkio sektorius yra pats tvirčiausias. Mes importuojame gerą techniką, kuri žemdirbiams reikalinga. Be to, mūsų parduodamos technikos kainos neišpūstos, atitinka realią kainą pagal kokybę. Perkančiajam svarbu ne nuolaida, o kaina, todėl dažnos nuolaidų akcijos „Lytagroje“ nepopuliarinamos. Dirbame ir toliau dirbsime su bankais. Atsiskaitymams už techniką taikysime lizingą. Ieškosime būdų, kaip finansuoti ūkininką kuo palankesnėmis sąlygomis. Ieškosime ir kitų būdų, kaip padėti ūkininkams apsirūpinti našia šiuolaikiška žemės ūkio technika. Manome, kad pardavimai labai nesumažės. Be to, kasmet vis daugiau ūkininkų techniką perka savomis lėšomis. Ūkiai tapo tvirtesni, rentabilūs, diegiantys naujas žemdirbystės technologijas ir naudojantys modernias žemės ūkio mašinas.

Ar pakankamas žemės ūkio technikos asortimentas vidutiniesiems ir smulkiesiems ūkininkams?

Smulkiesiems ir vidutiniesiems ūkininkams galime pasiūlyti mažesnės galios „New Holland“ traktorių, JCB teleskopinių krautuvų, taip pat „Krone“, „Horsch“ beariminės augalininkystės mašinų, „Amazone“ ir kitų Vakarų gamintojų žemės ūkio mašinų bei mažesnio užgriebio pločio žemės dirbimo agregatų. Be to, „Lytagroje“ yra nemažas pasirinkimas Rytų Europos gamintojų žemės ūkio technikos. Mes atstovaujame lenkų „Meprozet“ (srutovežiai, sėjamosios), „Sipma“ (ritinių presai, ritinių apvyniotuvai, žoliapjovės, trąšų barstytuvai) ir kitoms firmoms, gaminančioms mažesnio našumo žemės ūkio mašinas. Jau pasikeitęs žemdirbių požiūris į lenkišką techniką. Šiandien ji jau pasiekusi patikimos technikos lygį, turi visus reikalaujamus sertifikatus. Lenkija žemės ūkio mašinas eksportuoja ne tik į Lietuvą, bet ir į visas Vakarų Europos šalis. Lenkiška, čekiška ir kitų buvusių Rytų Europos socialistinių šalių žemės ūkio technika nenusileidžia kokybe, bet yra daug pigesnė. Pasiūlysime platų Lietuvos firmų mašinų

asortimentą: „Laumetrio“ dirvos ruošimo mašinas, priekabas ir mėšlo kratytuvus, Rokiškio žemės ūkio mašinų gamyklos grėblius – vartytuvus ir kitų firmų mašinas.

Kokių šiomet naujovių gali tikėtis žemdirbiai?

Pristatysim naujo tipo traktorius, kombainus su naujo tipo TIER – 4 reikalavimus atitinkančiais varikliais, taip pat naujo tipo JCB krautuvus. Tikimės, kad JCB mažo gabarito teleskopiniai krautuvai ir mažagabaritiniai „Keenan“ pašarų dalintuvai sudomins tuos ūkininkus, kurių fermų pastatai žemu įvažiavimu, labai siaurais takais. Šie krautuvai labai manevringi, visi keturi ratai varantys ir vairuojami. JCB515-40 modelio krautuvai 1,8 m aukščio ir 1,56 m pločio į 4 m aukštį kelia 1,5 t krovinį. Jo variklis – 50 AG.

Stambiesiems ūkininkams skirtas „New Holland“ CR 9090 rotorinis kombainas, turintis unikalią kūlimo sistemą, ypatingo tipo pjaunamąją su „Vario“ stalu, tinkamu rapsams nuimti. Šio kombaino pjaunamoji gali būti nuo 7,5 m iki 12 m ir daugiau pločio.

Taip pat išpūdinga mašina – „Krone“ firmos savaeigis pašarų smulkintuvas BIG X, turintis iki 1078 AG variklį. Beje, tokie smulkintuvai dirba Kuršėnų, Okainių žemės ūkio bendrovėse. „Lyttagros“ ŽŪB BIG X ruošia pašarus be jokių sutrikimų nuo 2004 metų.

Ko palinkėtumėte Lietuvos žemdirbiams šiais Naujaisiais metais?

Visų „Lyttagros“ įmonių grupės darbuotojų vardu linkiu šalies žemdirbiams ypatingai gerų metų, gausaus derliaus, palankių jiems kainų, kad sąskaitose netrūktų pinigų. Na, o svarbiausia – geros sveikatos ir asmeninės laimės

2012 01 06